
Glóbus na vajíčku nebo mapy ze 16. století. Unikátní sbírka se znovu otevírá veřejnosti

---

Glóbus na vajíčku nebo mapy ze 16. století. Unikátní sbírka se znovu otevírá veřejnosti

Na 130 tisíc map, 2000 atlasů a 60 glóbů. To je jen přibližný výčet dokumentů vzácné [Mapové sbírky Přírodovědecké fakulty UK](#), která po tříleté rekonstrukci bude znovu otevřena pro veřejnost. Badatelé budou moci od konce března využívat moderní studovnu, kde se citlivě snoubí obnovený secesní interiér s novými technologiemi, jež zajišťují perfektní péči o sbírku i pohodlí pro studium. Dokumenty jsou navíc průběžně digitalizovány, k dispozici tak jsou i online.

V obrovské sbírce, která se od svého vzniku v roce 1891 neustále rozrůstá, mohou badatelé zkoumat mapy snad ze všech oblastí lidského zájmu. „Z tematických map je zde zastoupeno téměř vše. Je tu velké množství vojenských, dopravních, hydrologických, batymetrických nebo poštovních map, jsou tu plány budov, měst. Nenapadá mě žádná oblast, která by tu neměla zastoupení,“ zamýšlela se ředitelka Mapové sbírky PhDr. et Mgr. Eva Novotná.

„Smekáme před tím, co byli naši předkové schopni shromáždit. Víme, že je tady asi deset až dvanáct tisíc starých map a kolem dvou set starých atlasů, tedy dokumentů, které vznikly do roku 1850. To je opravdová vzácnost,“ upozornila Eva Novotná a dodala, že se tak jedná o skutečně unikátní univerzitní sbírku v celé střední Evropě.

Nejstarší mapy pocházejí ze 16. století. Zastoupena jsou díla známých starých tuzemských i zahraničních kartografů i řada kuriozit. Zájemci o vojenskou historii tak mohou nahlédnout třeba do původní vojenské mapy, která popisuje rozmístění vojsk při bitvě u Waterloo.

V rámci rekonstrukce depozitáře, jenž slouží zároveň jako studovna, probíhá postupná katalogizace a digitalizace celého fondu. „Stále jsme se ještě neprobrali celou sbírkou. V tuto chvíli máme zkatalogizováno dvacet pět tisíc jednotek. Každý týden narazíme na něco zajímavého, o čem nikdo neměl ani tušení, že se tu nachází. Při stěhování sbírek před rekonstrukcí jsme našli třeba glóbus, který je vyrobený ze slepičího vajíčka,“ usmívala se Eva Novotná.

Skutečným otcem zakladatelem Mapové sbírky je profesor Václav Švambera, který apeloval na veřejnost, že vedle Národního divadla a knihovny musí mít každý národ také svou národní mapovou sbírku. Jeho velké organizační schopnosti a zápal pro věc přinesly své ovoce. Podařilo se mu získat dostatek peněz na nákup map a dalších kartografických dokumentů. Celý fond pak ve dvacátých letech 20. století umístil do důstojného secesního depozitáře a studovny vybavené dobovým nábytkem a doplňky v budově tehdy rodící se Přírodovědecké fakulty.

„Celý interiér byl vytvářen po vzoru Francouzské národní knihovny. Tento krásný prostor jsme při rekonstrukci obnovili. Naším vodítkem, jímž jsme se mohli řídit, však byla jediná fotografie z roku 1931, kterou máme k dispozici,“ podotkla Eva Novotná.

Za pomoci restaurátorů nechali repasovat původní kusy dubového nábytku a stropních svítidel. Obnovili secesní malby na stropě a znovuotevřeli větrací šachty, které byly v budově dávno zazděny. Starým tiskům tato přirozená klimatizace, s níž uměli pracovat už starověcí stavitelé, velmi prospívá. „Pro sbírku je velmi náročná jakákoliv změna, výkyvy teploty, vlhkosti nebo světla,“ podotkla ředitelka fondu a upozornila na nová okna se zvláštní skleněnou výplní a na speciální rolety, které omezují propustnost tepla a světla do studovny.

Na galerii studovny vznikla tzv. Kuchařova galerie kartografie pojmenovaná po někdejším řediteli sbírek a významném historickém kartografovi profesoru Karlu Kuchařovi. „Výstava mapuje základní kartografické přístupy a školy. Jsou zde vystaveny velkoformátové reprodukcí řady našich dokumentů. Lidé si mohou prohlédnout mapy renesanční či barokní. Uvidí tam mapu Jana Amose Komenského nebo Pavla Josefa Šafaříka,“ upozornila Eva Novotná.

Za finanční podpory ministerstva kultury je celý fond v současné době digitalizován dokument po dokumentu. Zájemcům se tak průběžně zpřístupňují Mapové sbírky i prostřednictvím internetu. Ve spolupráci s dalšími institucemi byl navíc ve čtvrtek 21. března spuštěn projekt [Staré mapy](#) (www.staremapy.cz), prostřednictvím kterého mohou lidé studovat staré mapy a porovnávat je se současnými kartografickými záznamy vybraného území.

Studovna Mapové sbírky Přírodovědecké fakulty se veřejnosti otevře 26. března. Pracovníci fondu tam plánují pořádat i různé přednášky pro studenty a pro veřejnost. Kvůli zachování konstantních teplotních a světelných podmínek však budou určeny nanejvýše patnácti lidem.